

NELJÄYSILÄINEN

Turun Teollisuustyöväen ammattiosasto ry 49 jäsenlehti 1/2022

Pääkirjoitus

Päätoimittaja Tuukka Pääkkönen

Pois pandemian varjosta

Maailmanlaajuinen Covid-19 epidemia alkaa vihdoin laantua ja sen suhteen Suomessa ollaan palaamassa normaaliin päiväjärjestykseen tänä keväänä. Jossain yrityksissä korona on hankaloittanut tuotantoa enemmän kuin toisissa, mutta se on koskettanut lähes jokaista suomalaista yritystä jollain tapaa. Osalle pandemia on avannut menestyksen mahdollisuuksia ja toisille se on aiheuttanut suuria tuotannollisia haasteita.

Sairaspoissaolot ja maailmanlaajuiset komponenttien toimitusvaikeudet ovat pakottaneet yritykset uudistamaan toimintatapojaan ja suhtautumistaan alati muuttuviin tilanteisiin. Toivottavasti tämä uudistuminen johtaa jatkossa sujuvampiin työpaikkojen käytäntöihin sairaspöissaolujen ja työkuormituksen vaihteluiden suhteen myös pandemian jälkeen.

Venäjän aloittama Ukrainan sotaretki näyttää tällä hetkellä vaikeuttavan eurooppalaisten yritysten tilannetta vielä enemmän kuin mennyt pandemia. Teräksen ja muiden raaka-aineiden hinta on huimassa nousussa ja komponenttien toimitusvaikeudet uhkaavat kasvaa sen johdosta entisestään.

Ukrainan sodan seurauksena asetetut talouspakotteet ja kauppasuhteiden katkaiseminen johtavat vääjäämättä pakkoon sopeuttaa Venäjälle kauppaa tehneiden yritysten tuotantoa ja tarpeeseen löytää uusia markkinoita tuotteille. Suomessa on lukuisia yrityksiä, jotka kärsivät Ukrainan sodasta suoraan tai välillisesti. Tällä het-

kellä sodalle ei valitettavasti ole näkyvissä nopeaa loppua.

Emme hyväksy Venäjän hyökkäystä Ukrainaan. Vaadimme sotatoimien välitöntä lopettamista ja miehitettyjen alueiden palauttamista Ukrainan kansan hallintaan. Emme hyväksy valko-venäläisten ammatihdistysjohtajien pidättämistä ja vaadimme heidän välitöntä vapauttamista.

Olemme osastona lahjoittaneet rahaa Ukrainan sodan uhrien tukemiseen. Aiomme vastedes auttaa heitä ja muita Suomessa työskenteleviä ulkomaalaisia siirtotyöläisiä huolehtimalla siitä, että heille taataan oikeudenmukaiset työehdot silloin, kun he työskentelevät ammattiosastomme piiriin kuuluvissa yrityksissä. Tämän suhteen osastolla on käynnissä kehityshanke, josta kerromme lisää syksyllä.

Tässä lehdessä esittelemme kahden varsinaissuomalaisen teknologiayrityksen Hydoring Oy:n ja Vema Lift Oy:n toimintaa. Lisäksi lehdessä on tietoa tulevis- ta osaston kaikille jäsenille suunnatuista kesätapahtumista ja osaston nuorille jäsenille suunnatuista tapahtumista.

Syksyllä jatkamme vierailuja neljäysiläisille työpaikoille. Ole yhteydessä, jos haluat, että osasto tulee käymään työpaikallasi tai jos sinulla on ideoita osaston tulevan toiminnan sisällön suhteen. Koronarajoitusten poistuessa tulemme lisäämään osaston koulutustoimintaa ja osaston jäsenille suunnattuja tapahtumia.

Ali-Kirjalan vapaa-ajanviettokeskuksen päärakennuksen keittiöremontti valmistuu tänä kesänä ja sen jälkeen Kirjala on jälleen täysimääräisesti osaston jäsenten käytettävissä. Järjestämme yhdessä SEL:n ammattiosasto 144:n kanssa koko perheen tutustumispäivän Kirjalassa lauantaina 11.6.2022. Toivottavasti näemme siellä.

Ensi viikonloppuna vietämme Vappua, joka on perinteinen työväen juhlapäivä. Vappu muistuttaa meitä siitä, että keskinäisellä yhteistyöllä ja kovalla työllä pystymme omalta osaltamme rakentamaan tästä maailmasta paremman paikan olla ja elää rauhassa.

Tuukka Pääkkönen
Puheenjohtaja

NELJÄYSILÄINEN

1/2022

Turun teollisuustyöväen ammattiosasto ry. 49 jäsenlehti
Vastaava päätoimittaja: Tuukka Pääkkönen
Painopaikka: Salon Lehtitehdas. Taitto: GRP/Seppo Mäkinen.
Painosmäärä:

Tervehdys Toverit

Toimitsija Raimo Kytömaa, Teollisuus 49

Elämme merkillisiä aikoja. Sota riehuu Euroopassa, korona ei ole vielä hellittänyt otettaan ja Suomea ollaan ajamassa Natoon. Nämä kaikki asiat herättävät paljon keskustelua ja on hyvä, että keskustellaan. Mutta pitää muistaa pysyä asiallisena. Toisten nimittely, syytely, mollaaminen ja haukkuminen siitä syystä, että mielipide eroaa omasta ei ole oikeutettua.

Sodan johdosta asetetut pakotteet eivät ole vielä suuresti vaikuttaneet alueemme työllisyyteen. Osalle toimijoista on tietenkin tullut tilausten pysähtymisiä ja peruuntumisia. Sodan kestosta riippuen saattaa vaikutus myös meidän aloilla laajeta huomattavasti.

Toivottavasti rauha palaa pian Eurooppaan!

Koronan vaikutuksen nyt toivottavasti pikkuhiljaa hellittäessä tuleamme mielellämme käymään työpaikallasi. Haluamme tutustua työpaikkasi toimintaan, tehdä haastatteluja ja osaston lehdessä kertoa laajalle yleisölle mi-

ten monimuotoisista työpaikoista ammattiosastomme koostuu.

Tietenkin olemme toimistolla käytettävissänne myös ongelmien sattuessa. Ottakaa rohkeasti yhteyttä. Toimistolla meitä työskentelee kaksi henkilöä, joten myös loma-aikana meillä joku paikalla. Osaston toimisto on avoinna käytännössä joka arkipäivä. Poikkeuksista ilmoitamme erikseen kotisivuillamme.

En voi myöskään ohittaa hoitajien työtaistelua oikeutettujen palkkavaatimusten puolesta. Tuntuu todella oudolta, ettei meillä olisi varaa maksaa hoitajille palkkaa, joka vastaisi työn kuormitta-

vuutta ja vaativuutta. Ainakin itse haluan saada hoitoni osaavilta ja työstään nauttivilta hoitajilta ja lääkäreiltä. Hoitajien päänmenoksi suunniteltu pakkolaki ei sovi ymmärrykseeni ja vastustan si-

tä jyrkästi. Hoitajat ovat palkan- sa ansainneet.

Hyvää alkanutta kevättä
Raimo Kytömaa
 Toimitsija
 Teollisuus49

Koko perheen tutustumispäivä Kirjalan vapaa-ajanviettoalueeseen 11.6.

Järjestämme lauantaina 11.6.2022 koko perheen riemukkaan tutustumispäivän Kirjalan kesäkuisen rauhaisassa ja turvallisen väljässä tunnelmassa. Tapahtuma-aika on lauantaina kello 11.00–15.00.

OHJELMASSA:

Poniajelua!
 Keittolounasta!
 Makkaranpaistoa!
 Puuhastelua lapsille!
 Alueen esittelyä!

KIRJALAN OSOITE:
 Ali-Kirjalantie 284,
 21610 KIRJALA.

ILMOITTAUTUMISET
 8.6.2022 mennessä
 ruokailun takia.

ILMOITTAUTUMISET
JA LISÄTIETOA:
 Susanna Merinen,
 susanna.merinen@
 teollisuus49.fi
 tai 044 5189446

TULOSSA 21.5.2022

KULTTUURIA JA
VIRVOKKEITA

MUSEOIDEN
YÖSSÄ

Lounais-Suomen Vaikuttajanuorten vaikuttava ohjaus:

NIGHT AT THE MUSEUM

ONLY IN TURKU
MAY 21

PÄIVÄN OHJELMA:

15.00

Koulutus ja ruokailu Painimoravintola Koulu, Turku
Kouluttajana Teollisuusliiton toimitsija Antti Maijala.

18.00

Museoiden yö -tapahtuma Turussa.

INFO

Turun joukkoliikennealueen ulkopuolelta tulevilla mahdollisuus majoittua Turussa.

Tapahtuma on ilmainen alle 36-vuotiaille
Teollisuusliiton jäsenille

Järjestäjänä Lounais-Suomen Teollisuuden Vaikuttajat

Sitovat ilmoittautumiset 4.5. mennessä

Yhteiskuljetus Teollisuusliiton kesäpäiville 18.6.2022 Särkänniemeen

Ilmoittaudu 27.5. mennessä.

Teollisuus 49 järjestää yhteistyössä lähialueen ammattiosastojen kanssa osaston jäsenille ja heidän perheilleen ilmaisen yhteiskuljetuksen Teollisuusliiton kesäpäiville Särkänniemeen. Yhteiskuljetukseen ilmoittaudutaan samalla, kun hankit Särkänniemen lippusi osaston toimiston kautta. Lipunmyynti on avoinna 27.5. saakka. Yhteiskuljetukseen voi ilmoittautua 31.5.2022 saakka. Paikkoja yhteiskuljetukseen on rajattu määrä.

Ilmoittautuminen ja lisätietoja:
Toimistonhoitaja, Susanna Merinen
susanna.merinen@teollisuus49.fi
Puhelin: 044 518 9449 (vain puhelut)

Muistoissamme Lasse Lehtinen 29.12.1949 – 2021

Lasse Lehtinen oli ammatiltaan sorvari ja hän oli vanhan koulukunnan kärkisorvareita. Hän sorvasi jarrulevyjä, spider -laippoja ja pienempää nippeliä, ilmastointilaitteen kytkimiä ja mitä kulloinkin tarvittiin. Tuoloin työ oli vielä aluksi urakkatyötä ja silloin valmistettavat sarjatkin olivat isompia.

Lasse toimi osaston luottamusmiehenä ja kymmenkunta vuotta varapääluottamusmiehenä ARA:lla. ARA:n pääluottamusmiehenä hän toimi vuosina 1990-2000. ARA tunnetaan nykyään Sandvikina. Lasse oli ammattiosasto 49:n toimikunnan jäsen vuoteen 1997 saakka.

Vapaa-ajalla lentopallo oli hänelle pääasia. Hän pelasi ja oli tuomarina. Hän puhalsi 3. sarjan otteluita ja publiigaa. Mestaruussarjassa hän toimi linjatuomarina. Hän oli urheilumies henkeen ja vereen ja tiesi valtavasti urheilusta ja menneiden urheilukilpailuiden tuloksista.

Työpaikalla Lasse osasi kuunnella ihmisiä ja hän otti asioista kunnolla selvää. Neuvotteluissa hän oli rauhallinen ja harkitsevainen eikä turhaan hötkyillyt tai meuhkannut. Hän yritti aina hakea parempaa ratkaisua eikä lannistunut vähästä.

Lasse Lehtisen muistoa kunnioittaen.

**Antero Palomäki, Kari Helin,
Jouni Salo ja Sandvikin
työhuonekunnan jäsenet.**

Lasse Lehtinen toinen vasemmalta.

Hoidathan jäsenyyttäsi!

Ammattiosaston jäsenistä suurin osa työskentelee Teknologiateollisuuden sopimuksen piirissä, mutta sen lisäksi löytyy 16:n eri työehtosopimuksen piirissä työskenteleviä. Teollisuusliitossahan on kaiken kaikkiaan 34 eri työehtosopimusta hoidettavana.

Syksystä ja alkuvuodesta saattaa tulla hieman levoton ainakin Teknologiateollisuuden osalta, joten tarkistathan, että yhteystietosi, toimipaikkatietosi sekä tilinumerosi ovat ajan tasalla rekisterissä. Saat hoidettua ne itse Teollisuusliiton eAsioinnista tai voit myös olla yhteydessä osaston toimistoon tämän asian tiimoilta.

TYÖSSÄOLLESSASI

Huolehdi jäsenmaksujesi oikea-aikaisesta maksamisesta. Jos työnantaja perii jäsenmaksusi, säilytä palkkalaskelmat. Niissä näkyvät ay-maksut ovat todisteeksi siinä tapauksessa, että työnantaja ei maksaisikaan niitä liitolle. Jos maksat itse jäsenmaksusi, olisi hyvä hoitaa maksut vähintään neljä kertaa vuodessa, ettei jäsenyyden ehtona oleva 6 kk:n maksuaika pääsisi ylittymään. Jäsenmaksu tulee suorittaa myös mahdollisesta sivutyöstä. Jäsenmaksu on v.2022 1% ennakonpidätyksen alaisesta palkasta.

PALKATTOMALLA OMALLA LOMALLA OLLESSASI

Maksat normaalisti jäsenmaksua, joka määräytyy työttömyysturvalain vähimmäispalkkamaksun mukaisesti. Tämä velvoite tulee usealle täytenä yllätyksenä, mutta liiton jäsenyys edellyttää joko jäsenmaksun maksamista tai jäsenmaksuvapauden saamista sääntöjen mahdollistamissa tapauksissa.

TYÖTTÖMÄKSI JOUTUESSASI

Ilmoittaudu **välittömästi** (työtodistuksin tai ilman) työttömäksi työnhakijaksi työvoimatoimistoon, viimeistään ensimmäisenä työttömyyspäivänä. Sama koskee lomautettuja, lopputilin lomakorvausajoja ja karenssiaikoja.

Jäsenmaksuvapautus ja päivärahoikeus syntyvät, ja työttömyyspäivärahan omavastuu aika alkaa vasta, kun työnhaku on voimassa.

Liiton päivärahaan oikeutetut hakevat päivärahaa Teollisuusliiton työttömyyskassalta (Vuoden 2022 alusta Avoimesta työttömyyskassasta, A-kassasta) toimittamalla hakemukset ja tarvittavat muut todistukset joko sähköisesti Teollisuuden Työttömyyskassan (www.teollisuuskassa.fi, kotisivujen osoite muuttuneen uuden kassan myötä alkuvuodesta) eAsioinnin tai osaston toimiston kautta.

Kelan työmarkkinatuen tai peruspäivärahan hakijat ilmoittavat työttömyysaikansa osastoon jälkikäteen, jotta osasto voi hoitaa jäsenmaksuvapauden kuntoon. Työttömyyden jatkuessa on hyvä tehdä ilmoitus neljännesvuosittain, sekä ilmoittaa sen päätyminen.

SAIRASTAESSASI KELAN PÄIVÄRAHALLA TAI TAPATURMAKORVAUKSELLA

Ilmoita sairausajaksi osaston toimistoon, niin saat jäsenmaksuvapauden sairausajallesi. Jos Kelan sairauspäivärahat loppuvat (300 pv), eikä eläkehakemustasi ole vielä hyväksytty, ilmoittaudu työvoimatoimistoon. Tällä ilmoituksella varmistat, että sinulle ei tule rahattomia kuukausia, mikäli eläkehakemustasi ei hyväksyttäisi.

JÄSENMAKSUVAPAUTUKSEEN OIKEUTTAVAT AJAT

Ammattiosaston jäsen on vapautettu jäsenmaksusta, jos hän on vailla palkkatuloja ollessaan

- sairauslomalla
- kuntoutustuella tai -rahalla
- työkyvyttömyyseläkkeellä
- opiskelemassa
- äitiys-, isyys-, tai vanhempainvapaalla, hoitovapaalla tai omaishoitajana
- reservin harjoituksissa tai suorittamassa asevelvollisuutta, asepalvelusta tai siviilipalvelusta
- oikeutettu työttömyyskassan maksamaan etuuteen
- työttömänä työnhakijana, mutta ei ole oikeutettu kassan maksamaan etuuteen
- suorittamassa vapausrangaistusta
- liittohallituksen hyväksymässä työtaistelussa.

Liittohallitus voi vapauttaa ammattiosaston jäsenen jäsenmaksuista myös muusta edellä mainittuihin rinnastettavasta painavasta syystä.

Saat jäsenmaksuvapauden näille ajoille, kunhan ilmoitat niistä jäsenrekisteriin tai toimistoon. Voit ilmoittaa jäsenmaksuvapautteen oikeuttavat ajat myös Teollisuusliiton sähköisessä asioinnissa www.teollisuusliitto.fi

VANHUUSELÄKKEELLE JÄÄDESSÄSI

Toimita aina jäljennös eläkepäätyksestä osaston toimistoon, eläkeyhtiöt eivät lähetä tietoja liitolle. Osasto hakee sinulle vapaajäsenyyden, jos olet ollut yhtäjaksoisesti vähintään 30 vuotta ammatillisen järjestön jäsenenä.

Osaston toimistonhoitaja Suaanna Merinen muistuttaa jäseniä jäsenyysasioiden hoitamisen tärkeydestä. Jos et ole varma asiastasi, niin ole yhteydessä toimistonhoitajaan.

Luovuta verta ja tee hyvää – Teollisuus 49:n veriryhmä

Teollisuus 49 on perustanut oman veriryhmän

Ryhmän nimi on Teollisuus 49. Luovuttaessasi verta Punaisen Ristin veripalvelussa voit halutessasi laittaa luovutuksen veriryhmän nimiin. Osaston tavoitteena on kerätä yhteensä 49 luovutusta eri luovuttajilta tämän vuoden loppuun mennessä. Jos verenluovutus on sinulle tuttua puuhaa, niin sinun tarvitsee vain varata itsellesi sopiva luovutusaika ja ilmoittaa hoitajan haastattelussa, että haluat luovutuksen kirjatavan Teollisuus 49:n veriryhmälle.

Jos verenluovutus on sinulle uutta, niin pääset tutustumaan aiheeseen osoitteessa www.veripalvelu.fi

Suomessa tarvitaan joka arkipäivä 800 verenluovuttajaa, jotta potilaat saavat tarvitsemansa verivalmisteet. Verivalmisteita tarvitaan leikkauspotilaiden, onnettomuusuhrien, syöpää sairastavien ja keskoslasten hoitoon. Luovuttamalla verta voit pelastaa toisen ihmisen hengen.

Ennen jokaista luovutusta täytetään sähköinen terveystarkastus. Kyselyn voi täyttää veripalvelun sivuilla ennen luovutusta tai paikan päällä.

VERIRYHMÄ

Luovutettu veri erotellaan punasoluiksi, verihiutaleiksi ja plasmaksi. Veripalvelu valmistaa punasolu- ja verihiutalevalmisteet itse lopputuotteiksi asti ja ne käytetään potilaiden hoitoon Suomessa. Verestä erotellun plasmaraaka-aineen Veripalvelu myy kansainvälisille ja kotimaisille yhteistyökumppaneilleen valmistusta varten.

Koska veri jaetaan luovutuksen jälkeen osiin, voit yhdellä luovutuksella auttaa jopa kolmea potilasta. Punasoluja annetaan leikkauspotilaille ja keskosvauvoille, verihiutaleita syöpäpotilaille ja plasmalääkkeitä verenvuototautien hoidossa.

**Varaa luovutusaikasi osoitteessa
www.veripalvelu.fi**

**Tarvitset mukaasi virallisen
henkilötodistuksen (ajokortti käy!).**

**Verenluovutus on helppo ja nopea tapa auttaa.
Verenluovutus vie aikaa vain noin tunnin.**

**Pieni vaiva luovuttajalle
on iso apu verta tarvitseville potilaille.**

Kiitos kun autat

Vapaa-ajan Ali-Kirjala

Turun Teollisuustyöväen ammattiosasto ry. 49 jäsenillä on oma vapaa-ajan alue ja kesäpaikka Ali-Kirjalassa, Paraisilla.

Paikka on suosittu matkailuvaunu- ja telttailualue. Mahdollisuus majoittumiseen on myös päärakennuksen kolmessa talviasuttavassa huoneessa. Lisäksi kesäkäytössä on aitta ja kaksi mökkirakennusta.

Koulutus- ja kokoustiloissa voi järjestää kursseja, kokouksia ja juhlia.

Ranta-alueelta avautuu näkymä Vapparin selälle. Yhteiskäytössä on myös pari venettä.

Alueelle ovat tervetulleita myös Teollisuusliiton muiden ammattiosastojen jäsenet. Osastollamme on yhteistyösopimus Turun elintarviketöntekijät 144 ry:n kanssa ja Kirjala on myös heidän jäsentensä käytettävissä. Kirjalan palveluhinnasto päivitetään ensi vuotta varten ja se julkaistaan myöhemmin.

Kirjalasta löydät myös ammattiosastomme

veteraanin Veli-Matti Koivulan veistämän puisen Tessi -karhun ja monia muita taideteoksia.

Kirjalaan on Turusta matkaa oin 20 kilometriä. Käänny Kaarinasta Paraisille päin. Muutama kilometri Kirjalansalmen sillan jälkeen käänny oikealle tienhaarasta, jossa lukee Neder-Kirjala / Metalli 49:n vapaa-ajankeskus. Aja hiekkatien loppuun, näet keltaisen kartanorakennuksen. Olet perillä!

Osoite ja yhteystiedot:

Ali-Kirjalantie 284, 21610 KIRJALA

Puhelin 044 518 9449 Ammattiosaston toimisto

tai 044 518 9452 Kirjalan valvoja

Lue lisää Kirjalasta osaston kotisivuilta:

<https://www.teollisuus49.fi/kirjala2/>

Kirjalan vapaa-aikakeskuksen hinnasto 1.5.2022–

MATKAILUVAUNUT

Vuorokausi	12 €
Viikonloppu pe-su	24 €
Viikko.....	40 €
Kuukausi	88 €
Kesä 5 kk touko-syyskuu	230 €
Talvi 7 kk loka-huhtikuu	105 €

SÄHKÖ

Mittarilukeman mukaan0,3 €
(Ilman mittaria 9,00 €/vrk)

TELTTA

Vuorokausi	6 €
Viikonloppu pe-su	12 €
Viikko	19 €
Kuukausi	38 €
Kesäkausi	127 €

AITTAMAJOITUS

Vuorokausi/hlö	12 €
Viikonloppu/hlö pe-su	20 €
Viikko/hlö	27 €

UUSI MÖKKI

Vuorokausi	24 €
Viikonloppu pe-su	45 €
Viikko	95 €

METSÄMÖKKI

Vuorokausi	38 €
Viikonloppu pe-su	88 €
Viikko	178 €

6 HENGEN HUONEET

Vuorokausi	50 €
Viikonloppu pe-su	88 €
Viikko	178 €

4 HENGEN HUONE

Vuorokausi	45 €
Viikonloppu pe-su	70 €
Viikko.....	140 €

KOKOUSTILAT/SAUNA

Vuorokausi	176 €
------------------	-------

VIERASSAUNA

hinta / hlö	4 €
-------------------	-----

VENEPAIKAT

Vaunupaikkalaisille	45 €
Ilman vaunupaikkaa	65 €
Ruohikossa vaunupaikkalaisille	22 €
Ruohikossa ilman vaunupaikkaa.....	45 €
Vierasvenepaikka (yöpyminen veneessä)	7 €

100 vuotta 8-tuntista työpäivää — joko riittää?

Kun Kansainvälinen työväenliitto kokoontui ensimmäiseen kongressiinsa 1866, yksi sen hyväksymistä ponsista koski kahdeksan tunnin työpäivää. Suomessa se toteutui reilu 50 vuotta myöhemmin, ja vuosien mittaan työaikaan on tehty muutamia korjauksia, merkittävimpana siirtyminen 5-päiväiseen työviikkoon 1960-luvulla. Siitä tosin alkaa olla jo aikaa, ja taannoisen ns. kilpailukyky sopimuksen kohdalla on pyritty palamaan menneisyyteenkin, työaika pidentämällä.

Joonas Laine

Ylhäältä saatavat myönnytykset eivät tule itsestään. Siinäkin tapauksessa, että yhteiskunnan päättävissä asemissa olisi työlainsäädännön parantamiseen suopeasti suhtautuvia tahoja, he eivät todennäköisesti pysty edistämään näitä tavoitteita ilman huomattavaa tukea kenttätasolta. Voi olla, että ammattiyhdistysliikkeen johtajatkin kaipaavat pientä työntöapua näiden tavoitteiden edistämiseksi, kun niitä ylämäkeen kieritellään.

*

Aina kun työaika on haluttu lyhentää, vastassa ovat olleet samat perustelut, miksi se ei ole mahdollista: työajan rajoittaminen tuhoaisi teollisuuden toimintaedellytykset. Näin oli jo silloin, kun lainsäädäntö ei rajoittanut työaika mitenkään.

Karl Marx kuvaa 'Pääoma'-teoksessaan, miten taloustieteilijä Nassau Senior vastusti vuonna 1837 työajan rajoittamista Britanniassa. Seniorin mukaan työajan rajaaminen kymmeneen tuntiin päivässä olisi tehnyt liiketoiminnasta täysin kannattamatonta, koska 10:n ensimmäisen työtunnin aikana työläinen muka vain korvaa työn-

tajan hänelle maksaman palkan, ja vasta viimeisen, 11. työtunnin aikana syntyy omistajan liikevoitto. Jos "viimeinen tunti" lainsäädännön avulla poistetaan, kapitalistille ei jäisi mitään syytä jatkaa tuotantoa!

Työaika rajattiin Britanniassa 10 tuntiin lopulta vuonna 1847, mutta pelätty romahdusta ei tapahtunutkaan.

*

Joitakin vuosikymmeniä myöhemmin oli Suomen eduskunnassa 1909 käsittelyssä joukko työvänsuojelulakeja, joihin sisältyi esitys päivittäisen enimmäistyöajan määrittämisestä. Tätä arvosteli Suomalainen Kansa -lehdessä (16.9.1909) senaattori O. Donner seuraavasti:

"Koettaa lailla määrätä esim. päivätyön maksimiaika katsomatta niihin olennaisesti erilaisiin ehtoihin, joita mainitut olosuhteet asettavat maan tuotannolle, olisi maan taloudelliselle kehitykselle onneton isku, joka piankin tulisi osottamaan surulliset seurauksensa. Johtuen toivomuksesta valmistaa työntekijälle suojaa ja etua, tuottaisi se epäilemättä huonompia edellytyksiä toi-

meentulon mahdollisuudelle ja vaikuttaisi suorastaan päinvastaiseen suuntaan kuin oli tarkoitettu. On vain huomautettava niistä vaikeuksista, joita vastaan monen maamme teollisuudenhaaran on taisteltava kestääkseen kilpailussa ulkomaisen suurteollisuuden kanssa, jolla on käytettävänä runsaammin pääomaa, alhaisempaa korkoa ja suurempaa työtaitoa."

*

Ei ollut mikään yllätys, että pari vuotta sitten nykyisen pääministerin keskusteluun nostama ajatus työajan lyhentämisestä ansiotasoa alentamatta tyrmättiin työnantaja-puolelta kivana mutta epärealistisena ajatuksena. Sinänsä työnantajat (kuten EK:n johtaja Ilkka Oksala) tietenkin suhtautuivat lyhyemmän työaikaan myönteisesti, jos se merkitsi "työaikajoustoa" laihempien tilauskirjojen aikana ja siis suoraan kustannussäästöä.

"[Työajan lyhentäminen] perustuu kauniiseen toiveeseen", sanoi Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen toimitusjohtaja Aki Kangasharju Ilta-lehdelle (26.8.2020). "1900-luvulla oli kehitystä, kun tuottavuus kasvoi ja työikäinen väki lisääntyi. Pysyimme ohjaamaan hyvinvoinnin kasvua reaali-palkkojen nousuun ja työaikojen lyhentämiseen. Nyt ajatellaan, että tulevaisuudessakin kävisi näin [mutta se on] täysin populistinen väite ja 'unelmahöttöä'."

Olisikohan Kangasharju "1900-luvulla" kannattanut työajan lyhentämistä, kun kerran perustelut siihen olivat silloin noin hyvät? Vai olisiko hän sittenkin kuulunut niihin Tapio Bergholmin SAK:n historiateoksessaan (2007) mainitsemiin asiantuntijoihin, jotka 50-60-lukujen taitteessa "pitivät

työajan lyhentämistä epäedullisena pääomaköyhässä maassa, joka pyrki nopeasti teollistumaan?"

Sitä paitsi ei tainnut 1900-luvulla olla ketään "meitä", jotka yhdessä järkeen ja tutkimustuloksiin nojautuen olisivat päättäneet lyhentää työaika, koska se olisi nähty "yhteiseksi eduksi". Työajan lyhentäminen oli tuolloin ja on edelleen asia, joka ei ratkea muuten kuin kovan väänön tuloksena.

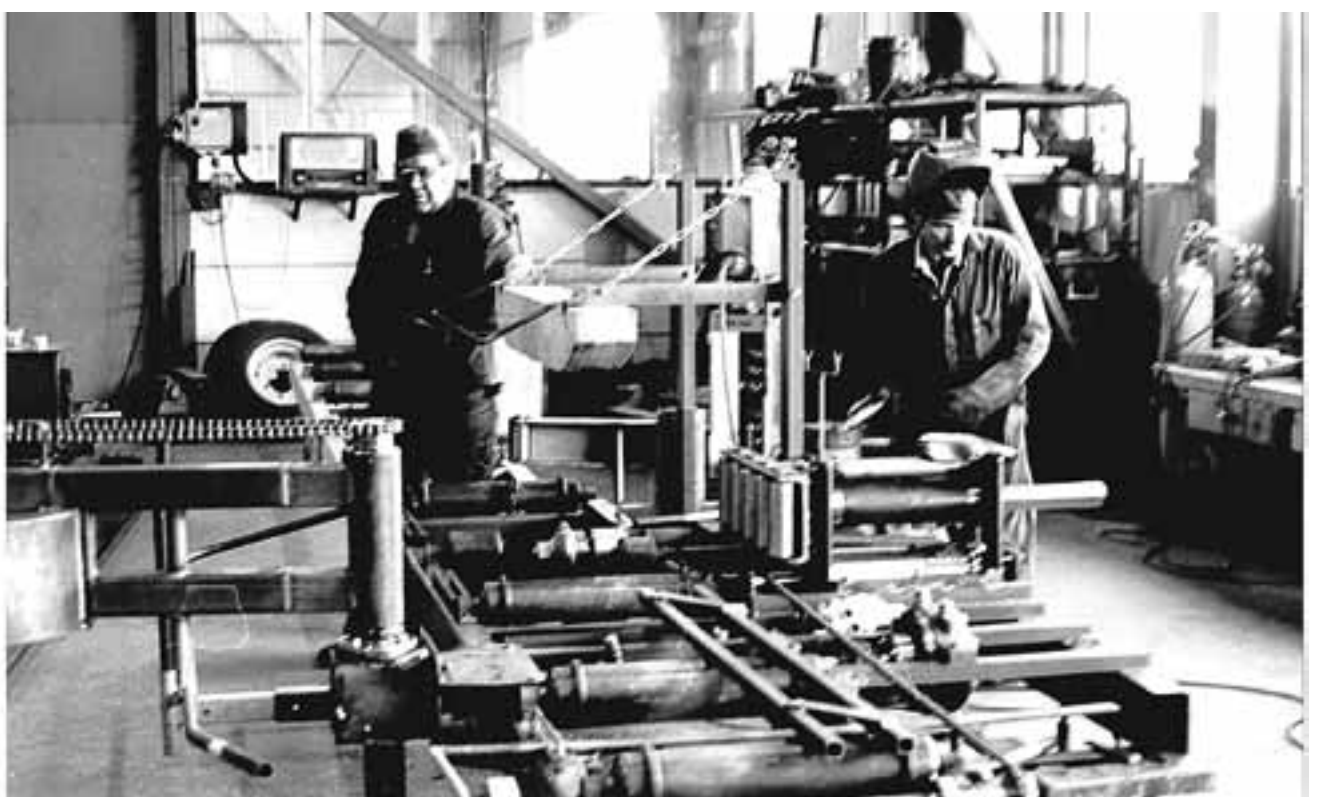
Eikä vain työajan lyhentäminen. Työmarkkinaneuvos Pekka Peltolan mukaan politiikan ytimessä on kolme asiaa: työaika, palkat ja verotus. "Päätökset tapahtuvat [näissä kysymyksissä] poliittisilla perusteilla aina, eikä voida ajatella, että tutkimuksella voitaisiin ohjata poliittista päätöksentekoa näin tärkeissä asioissa", hän kertoi Ylen Aamussa (9.7.2021).

*

Työn tuottavuuskaan ei kehity itseksensä. Tarvitaan järjestäytynyt ammattiyhdistysliike ja sen vaatimukset korkeammista palkoista ja paremmista työehdoista, jotta ihmistyövoiman tuhlausta saadaan vähennettyä ja kapitalisti pakotettua työn tuottavuuden nostamiseen.

Missään kohtaa ei tule hetkeä, jolloin työn tuottavuus olisi kohonnut riittävästi, jotta työaika voitaisiin lyhentää. Siitä on aina tapeltava. Sitä paitsi tuottavuuden nostaminen ei ole kaikilla aloilla samalla tavoin mahdollista (kuten esimerkiksi hoitoalalla). Oikeudenmukaiset tulonjakoratkaisut vaativatkin yhteiskunnallisia toimia, eivät "paikallista sopimista", koska toisilla aloilla syntyy enemmän ulosmitattavaa kuin toisilla.

Joonas Laine

Komponenttipula haastaa tuotantoa Vema liftillä

Vema lift Oy valmistaa Kaarinan uudessa tehtaassaan sammutusmasto-autoja ja erikoisnostolava-autoja pääasiassa palokuntien käyttöön ympäri maailman. Vuonna 1987 perustettu Vema lift sijaitsi aiemmin kolmessa eri toimipisteessä, mutta vuoden 2021 tammikuussa yritys muutti uusiin sen tuotantoa varten saman katon alle räätälöityihin 9000 m² tuotantotiloihin.

Vema liftin tehtaanjohtajana toimiva Petri Hautamäki sanoo, että muutohanke oli vireillä kymmenisen vuotta ennen sen toteutumista, mutta yhden tuotantotilan tuomat hyödyt näkyvät jo nyt. Logistiset ongelmat ovat helpottuneet ja suunnittelun ja tuotannon välinen yhteistyö on parantunut, lisäksi työvoiman siirtäminen

projektien välillä on helppoa, hän jatkaa.

Tehdasinvestointi toteutettiin niin, että myös tehtaan työntekijät saivat osallistua sen suunnitteluun parhaan mahdollisen lopputuloksen löytämiseksi. Hautamäki kertoo, että myös tuotantomääräen mahdollinen kasvattaminen on huomioitu uu-

den tuotantotilan toteutuksessa.

Vema liftillä tuotannon tekijät voivat esittää omia tuotekehitysideoitaan ja jos jollain tulee hyvä idea, niin siihen pyritään tarttumaan. Paljon mietitään yhdessä ongelmia ja kehitetään asioita saman pöydän ääressä, pääluottamusmies Petri Laine sanoo.

Vema liftin tuotteet ovat tilaustyönä asiakkaalle räätälöityjä, joten komponenttien ja osien toimitusvarmuus on keskeisessä osassa tuotannon onnistumisen kannalta. Asiakas määrittelee tuotteilleen haluamansa ominaisuudet lähtien siitä mitä kuorma-autoalustaa ajoneuvoissa käytetään, mikälainen on nostopuomin ja sammutusvarusteiden taso ja päättyen yksittäis-

Vema lift oy,
Kaarina,

**Henkilöstö 65 henkeä,
joista noin 40
työskentelee
tuotannossa.**

ten säilytyskaappien ja varusteiden määriin ja paikkoihin.

Vema lift saa käyttämänsä komponentit ympäri maailmaa, vaikka heillä on myös vahva kotimainen toimittajaverkosto takanaan. Korona-aikana erityisesti ulkomaisten komponenttien saatavuusongelmat ovat haitanneet tuotannon toteutumista. Pulaa on ollut niin piirilevyistä kuin laitteissa käytettävistä erikoismuovis- takin eikä komponenttipula ole vielä tähän mennessä helpottanut.

Ukrainan sota aiheuttaa vielä korona-aikaakin suurempaa epävarmuutta komponenttien hintaan ja saatavuuteen, koska teräksen ja esimerkiksi kuorma-autoalustojen ja sylinterien saatavuudessa on tällä hetkellä suuria heilahteluja. Petri Hautamäki toteaa, että alustan valinta on tärkeää lopputuotteen kannalta, koska se vaikuttaa akseliväliin ja ajoneuvon kantavuuteen ja sitä kautta siihen mitä alustalle on mahdollista rakentaa. Ennen kolmen kuukauden toimitusaikaa pi-

dettiin alustoille pitkänä ja nyt kymmenen kuutta on jo hyvä suoritus.

Hautamäki kertoo, että jatkuva tuotekehitys on keskeinen osa yrityksen toimintaperiaatetta. Vema liftin lippulaivamallissa on ainoana maailmassa 90 metriä pitkä puomi, joka on kuljetuskoossa vain 12 metriä pitkä. Tämä mahdollistaa sen laitteiston asentamisen kilpailijoista poiketen normaalipitukselle alustalle ilman lisälevyitä. Kun osien toimitusajat venyvät moninkertaisiksi normaaliin tilanteeseen verrattuna se aiheuttaa väistämättä vaikeuksia tuotannon toteuttamiselle.

Myynti- ja markkinointijohtaja Marko Kärkkäisen mukaan tällä hetkellä Vema liftillä on työnalla tuotteita Norjaan, Ruotsiin, Intiaan, Kuwaitiin, Taiwaniin ja Qatarin. Lisäksi olemme panostaneet etelä-Amerikan markkinaan ja se näyttää kannaltamme lupaavalta ja olemme myös hakenneet kauppia myös Euroopasta, hän jatkaa.

Aiemmin pärjäsimme pitkälti tekemällä parem-

man luokan palokalustoa Kiinaan eli sellaisia tuotteita, joita he eivät pysty kotimaassaan valmistamaan, Petri Hautamäki muistelee. Vuosien saatossa Vema lift on toimittanut noin 1000 erikoisajoneuvoa yli 40 eri maahan.

Ennen korona-aikaa Vema liftin markkina oli vahvasti keskittynyt Kiinaan ja Aasiaan, mutta nyt muuttuvat taloudelliset olosuhteet ja maailmanpoliittinen tilanne ovat pakottaneet etsimään uusia markkinoita.

Yhden Vema liftin valmistaman laitteen työmäärä vaihtelee vaatimustason mukaan 1500-3000 työtunnin välillä. Tuotannossa tehdään tehokkuussyistä pelkkää päivävuoroa.

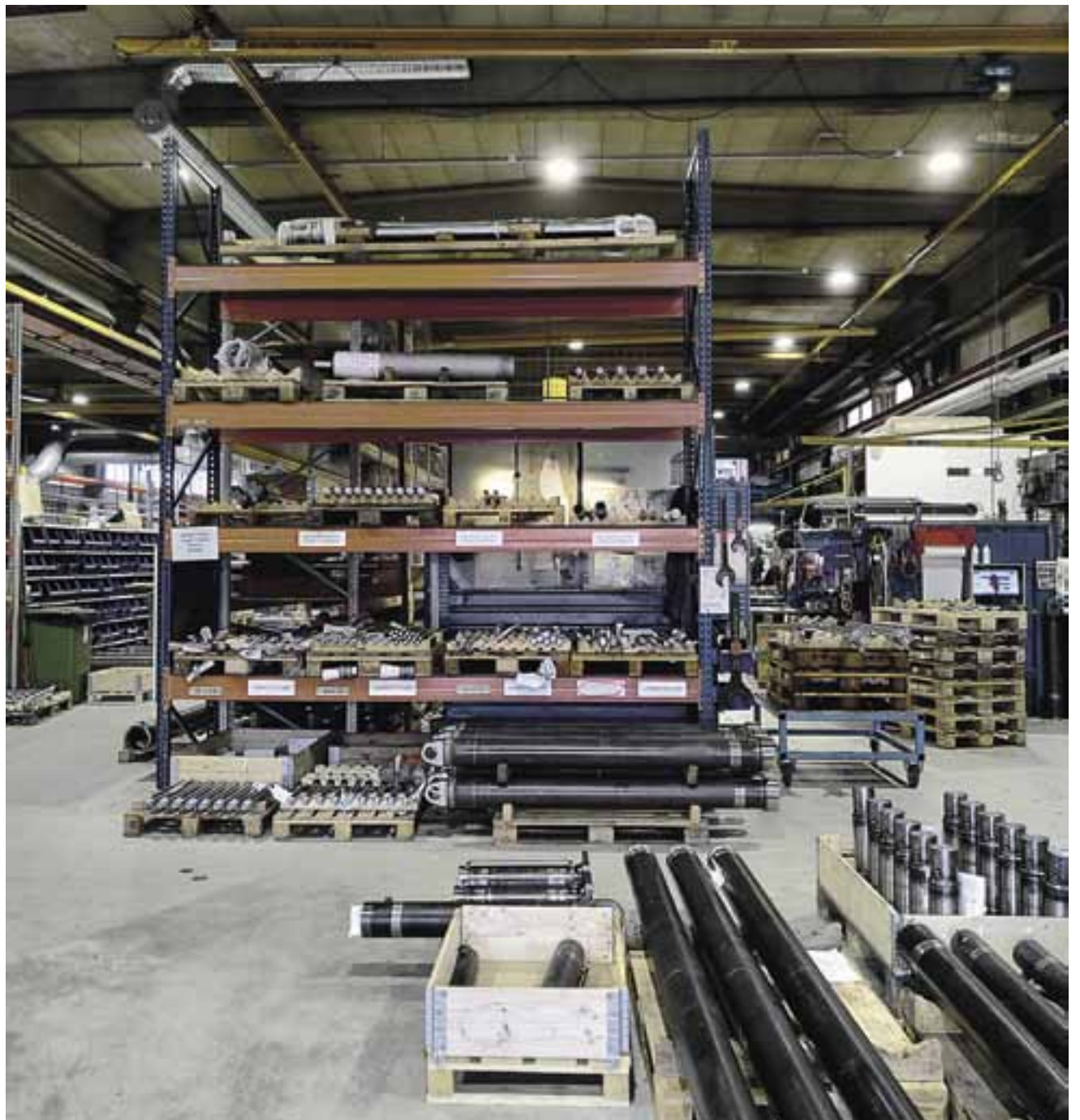
Tällä hetkellä Vema liftillä on pulaa osaavista teknisistä suunnittelijoista ja yksi erikoissähköasentajan paikka on myös auki.

Vema lift on nykyään osa Nordic Rescue Group yrityskonsernia, johon kuuluvat myös suomalainen Saurus ja ruotsalainen Salla Brand AB.

Hydoringin tilauskanta on kasvussa ja yritys investoi tulevaisuuteen

Neljäysiläinen haastatteli Hydoring Oy:n toimitusjohtaja Jussi Raikkoa ja tutustui samalla yrityksen toimitiloihin. Hydoring Oy on perustettu vuonna 1987 kahden konepajan sulautumisen tuloksena. Omaa henkilöstöä noin 130 henkilöä. Yrityksen tuotantotilaa on kasvatettu merkittävästi 2000-luvulla. Tilauskannan vahva kasvu on johtanut yrityksen tuotannon tilojen uudelleenjärjestelyyn.

Hydoring valmistaa tilaustyönä hydraulivoimayksiköitä, hydraulikkasyntereitä sekä Hydoring pystyy toimittamaan hydraulikan kokonaisketjun asiakkailleen suunnittelusta huoltoon. Hydoringilla on asiakkainaan merkittäviä suomalaisia teollisuusyrityksiä mm. puunjalostus-, logistiikka- ja metalliteollisuuden aloilta. Pääosa yri-

tyksen liikevaihdosta tulee kotimaan tilauksista ja ulkomaan toimitukset ovat isojen suomalaisten yritysten ulkomaisille tuotantolinjoille.

Yrityksen tuotteet valmistetaan asiakkaan toiveiden mukaan tilaustyönä piensarjoissa. Osa tuotteista esimerkiksi sylintereistä on toki sellaisia, että niiden ti-

laukset toistuvat aika ajoittain samoilta asiakkailta.

”Korona jyllännyt viime aikoina ja se on käynyt meillä tuotantoa läpi. Se

vaikeuttaa ennätystuotannon tekemistä. Ongelmaa on pyritty ratkaisemaan tarkoilla perusohjeistuksilla: jaksottamalla taukoja, maskikäytännöillä, tur-

vaväleillä sekä toimittajien ohjeistuksilla, koneistajat eivät voi vaihtaa pistettä”, toimitusjohtaja Jussi Raikko kertoo yrityksen tämän hetken tilanteesta.

Tietolaatikko:

Hydoring Oy

Hydoring Oy on perustettu vuonna 1987.

Omaa henkilöstöä noin 130 henkilöä. Liikevaihto vuosina 2016–2021 vuositasolla 14–17 miljoonaa euroa.

kappaleen vuosivauhtia. Pystymme tekemään laajalla skaalalla sylintereitä. Männän halkaisijat voivat olla 25-700mm välillä ja iskupituus yli 10 metriä.”, Jussi Raikko toteaa.

”Lisäksi valmistamme vuodessa noin 500 hydraulikkayksikköä ja noin 700 venttiiliryhmää. Säiliökoot vaihtelevat 10-10 000 litran välillä.”, hän jatkaa.

Tällä hetkellä yrityksen näkymä loppuvuodelle on erittäin hyvä ja odotettavissa on selkeää kasvua viime vuoden tasolta, kuitenkin loppuvuoden tilauskeräytymä on ”usvan peitossa”. Komponenttipulan ja Ukrainan sodan vaikutukset maailmanlaajuisiin valmistusketjuihin näkyvät pienenä epävarmuutena.

”Varmasti muutoksia tulee ja toiset yritykset tulevat hyötymään ja toiset kärsimään tilanteesta. Meille tilanne ei ole vielä näkynyt suuremmin tilausten perumisena. Covid-19 epidemian ollessa pahimmillaan tuotantomme oli noin 80% tasolla normaalista, mutta nyt olemme matkalla kohti ennätysliikevaihtoa. Meillä on tällä hetkellä vielä pari potentiaalista uutta asiakasta, jotka voivat kasvattaa tuotantoa vielä entisestään.”, Jussi Raikko kertoo.

Hydoring hakee tällä hetkellä työntekijöitä useaan eri tuotannon työtehtävään. ”Välillä on haastavaa saada työntekijöitä. Pyrimme ottamaan harjoittelijoita jo koulusta meille töihin. Tällä hetkellä valmiita työntekijöitä varsinkin koneistukseen on todella vähän. Yrityksemme väki on pääsääntöisesti kotoisin ympäristökunnista noin 50 kilometrin säteeltä.” Raikko selventää.

Hydoringin tuotantotilat ovat siistit ja hyvin valaistut. Tuotantotilojen valaisimet on vaihdettu jo lähes kokonaan led-valoihin. Hydoringilla tehtävät pisimmät sorvauspituudet ovat 14 metriä.

Hydoringille on hankittu uusia CNC-koneita, uusi maalauslinjasto ja tuotantoa on myös automatisoitu viime vuosina. Hydoring panostaa seuraavan vuoden aika lisää automatisointiin ja keventää tuotantoprosesseja vielä lisää tulevaisuudessa mm. vähentämällä tuotannossa tehtäviä turhia liikeitä, kuten nostoja ja laskuja.

”Maalaus oli meille aiemmin iso pullonkaula ja uusi maalauslinjasto on suuri edistysaskel tuotannon sujuvoittamiseen ja laadun parantamiseen.”, Jussi Raikko toteaa.

Yrityksen vaihteittainen kasvu näkyy Hydoringin tuotantotilojen layoutissa, mutta sen ei ainakaan päällisin puolin havaitse haittaavan tuotannon toimintaa. Tuotantotilat ovat valaistut ja siistit. Tuotantotilojen melutaso on alhainen eikä suojavarus-

teita juuri tarvita. Tuotannossa vallitsee rauhallinen tunnelma ja ihmiset vaikuttavat hyväntuulisilta.

Varapääluottamusmies Risto Tuomisen mielestä Hydoringilla on joustava ja miellyttävä ilmapiiri tehdä töitä. Työsuoje-luvaltuuttettu Petri Pasasen mukaan Hydoringilla on hyvä olla töissä, ja että työnantaja on viime vuosina tehnyt enemmän yhteistyötä työsuoje-lun kehittämisessä ja investointien suunnittelussa henkilöstön kanssa.

Myös komponenttipula ja Ukrainan sota vaikeuttavat tuotannon suunnittelua ja tuotteiden hinnoittelua. Kun raaka-aineen hinta nousee ja komponenttien saatavuudessa on epävarmuuksia, se vaatii Hydoringia pitämään komponenteissa suurempaa puskurivarastoa kuin normaalisti olisi tapana.

Esimerkiksi moottorien

hinnat ovat nousseet asteittain 100% aikaisemmasta hintatasosta ja raaka-aineiden hinnan nousuvauhti on myös ollut hui-maa. Tuotantohallin ulkopuolella odottaa läjäpäin moottoreja, joita on tarkoitus asentaa sitä mukaa kun tilaukset tulevat työnalle.

”Suurin osa tuotannostamme on sylintereitä, joita tehdään noin 30 000

Pörssiyhtiöiden osingonjako ennätystasolla

Keväisin koittaa aika, jolloin pörssiyhtykset jakavat omistajilleen osinkoja. Kahden koronavuoden aikana vyötä jouduttiin kiristämään, mutta nyt näkyisi olevan vuorossa paluu normaaliin.

Tutkija Pertti Honkanen on muutamana viime vuotena käynyt läpi 60 valikoimansa suuren pörssiyhtiön tilianpäätöksiä ja osingonjakoa. Tänä keväänä hänen selvityksessään olevat yhtiöt jakavat lähes 14 miljardia euroa osinkoina omistajilleen — enemmän kuin aikaisempina vuosina.

“Koronakriisin alkaessa Euroopan keskuspankki kehotti pankkeja lykkäämään osingonjakoa. Tämä aika on nyt ohi”, Honkanen kirjoittaa blogissaan.

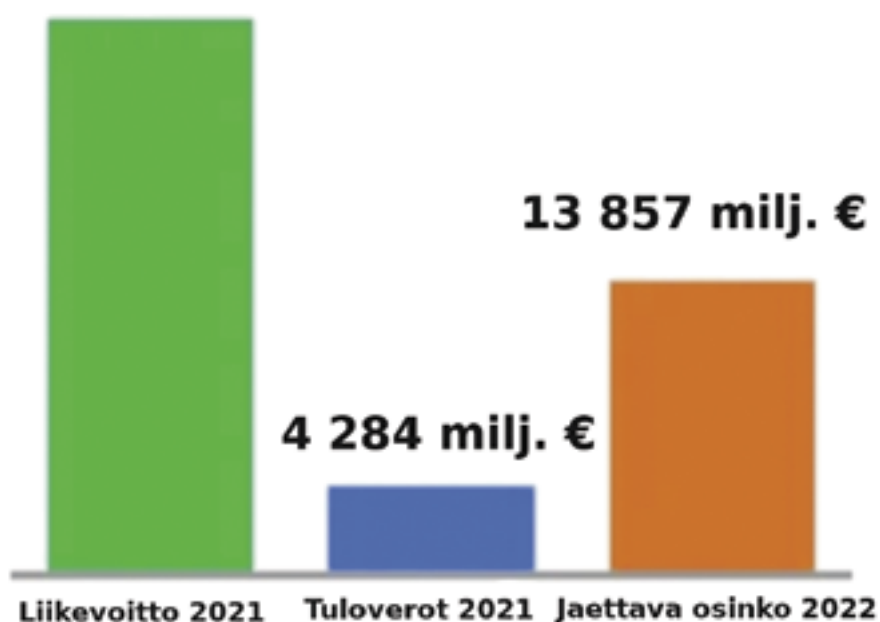
Viime vuonna näiden yhtiöiden

yhteenlaskettu liikevoitto oli 26 miljardia euroa. Takaisin tuotantoon (tuotannon laajentamiseen, kuluneen laitteiston korvaamiseen jne.) sijoitetaan siis alle puolet tästä määrästä. (Kuva 1.) Vastaavasti osinkona omistajille jaetaan suurin osa, vaikka yhteiskunnallisesti järkevämpi ja oikeudenmukaisempi tapa olisi sijoittaa työntekijöiden työllä luotu hyöty työolojen parantamiseen, työajan lyhentämiseen ja työttömien aseman helpottamiseen.

Nyt osinkoina jaettavat varat menevät todennäköisemmin ylei-

Liikevoitto, tuloverot ja osingot 2021/22

26 195 milj. €

Taulukko 1

Osingonjako 2022 työntekijää kohden.

Yhtiö.....	€/vuosi
eQ	412800
Cilicon	347100
Sampo.....	171500
capman	146000
Neste	129 300
Nordea.....	99700
Evli	90600
Marimekko	73100
Orion	62700
Elisa	60900
Raisio.....	60700
Metsä Board	59200
Fortum.....	51200
Aktia.....	46900
Telia.....	46200
UPM.....	39600
Arandsbanken	38400
SSAB	38100
Nokian Renkaat.....	38900
Kesko	29600

lisyystavaroiden kulutukseen ja kiinteistökuplan paisuttamiseen. Ehkä pieni osa päätyy hyväntekeväisyyteenkin.

Tuloveroa nämä yritykset sitä vastoin maksoivat vain 4,3 miljardia euroa.

“Näiden 60 yhtiön palveluksessa oli viime vuonna keskimäärin 552 000 henkilöä Suomessa ja ulkomailla. Yhtenä tunnuslukuna voidaan laskea jaettava osinko henkilöä kohden. Se on nyt keskimäärin 25 100 euroa, mikä ylittää selvästi parin edellisen vuoden lukemat ja myös vuoden 2018 tilinpäätösten tason.”

Keskimäärin siis jokainen näiden yritysten työntekijä lahjoittaa 25 000 euroa työnsä tuloksista suurimpien pörssiyhtyritysten omistajille.

Mutta yritysten välillä on eroja tässä suhteessa. “Yleensä sellainen bisnes, jossa vain ‘tuotetaan’ rahaa rahasta, on omistajille tuottavinta”, Honkanen huomauttaa. Tällä hän tarkoittaa erityisesti omaisuudenhoito-yhtiöitä ja pankkeja, mutta myös teollisuudessa toimivat pääomavaltaiset suuryhtykset kuten Neste, Fortum ja SSAB maksavat selvästi keskimääräistä korkeampia osinkoja työntekijää kohden. (Kuva 2.)

Erityisen räikeä esimerkki on paperiyhtiö UPM, joka on lähtenyt murtamaan työehtosopimusten yleissitovuutta. Kaikesta valituksista huolimatta yhtiöllä on silti varaa maksaa omistajilleen osinkoja lähes 700 miljoonaa euroa — 40 000 euroa jokaista työntekijää ja toimihenkilöä kohden.

Joonas Laine

Lähde: Pertti Honkanen. Pörssiyhtiöiden osingonjako ennätystasolla (6.3.2022)

<https://phonkanblog.wordpress.com/2022/03/06/porssiyhtioiden-osingonjakoen-ennatystasolla/>

Hei, sinä nuori alle 36-vuotias Teollisuus 49:n jäsen

Mitä sinä haluat tulevaisuuden ammattiyhdistystoiminnan olevan?

Tule suunnittelemaan Teollisuusliitolle suunta!

**Teollisuusliiton suuret ammattiosastot
järjestävät nuorisotapahtuman osastojen
alle 36-vuotiaille aktiiveille
Kirjalassa 19.8.–21.8.2022.**

**Ilmoittautuminen tapahtumaan
aukeaa 16.5.2022.**

Kahden päivän tapahtumaan kuuluu perjantaina yrittäjävierailu Turun alueen teollisuustyöpaikkaan, saunomista, ruokailut, rentoa yhdessäoloa muiden eri puolilta Suomea olevien nuorten kanssa.

Lisäksi luvassa työpajoja, joiden aiheena on:

Mitä minä haluan
Teollisuusliiton toiminnan olevan?

Mitkä ovat suomalaisen ammattiyhdistystoiminnan
tulevaisuuden suunta ja toimintatavat?

ILMOITTAUDU MUKAAN

Susanna Meriselle

susanna.merinen@teollisuus49.fi

puhelin: 044 518 9449 (vain puhelut)

Lisätietoja:

Tuukka Pääkkönen

tuukka.paakkonen@teollisuus49.fi

puhelin: 044 518 9447

ASIANAJOTOIMISTO
KAILIALA OY

Tuureporinkatu 6, 20100 Turku
toimisto@asianajotoimistokailiala.fi
Puh. 02 284 3400
www.asianajotoimistokailiala.fi

Toimiston aukioloajat kesäkuukausina:

Aukioloajat välillä 1.6.-31.8.2022
ma-to klo 9.30-13.00 ja 15.00-17.00

perjantaisin vain klo 9.30-13.00.

Juhannusviikolla aukioloaika ma-ke klo
9.30-13.00 ja 15.00-17.00, loppuviikon suljettuna.

Seuraathan kotisivujamme muutosten varalta:
www.teollisuus49.fi

TOIMISTON YHTEYSTIEDOT:

Teollisuus 49, Tuureporinkatu 17 C, 2.krs,
20100 Turku

Puhelin: 044 518 9449 (vain puhelut)

Toimistonhoitaja, Susanna Merinen
susanna.merinen@teollisuus49.fi

Toimitsija, Raimo Kytömaa
raimo.kytomaa@teollisuus49.fi

Toimistolla on nyt myynnissä ammattiosaston T-paitoja hintaan **15 €/kpl.**

Kangasta myöden Suomessa valmistettu
laadukas ja kestävä tuote.

Paidan väri on punainen, painatukset
rinnassa ja selässä mustalla.

Kokoja löytyy M-XXL välillä. Huom!

Paitoja on rajoitettu määrä.

Toimistolla on myös muuta materiaalia, jos
esimerkiksi haluat työpaikallasi

KYNIÄ, HEIJASTIMIA TAI AVAINNAUHOJA.

Voimme tulla myös toimistolta tuomaan niitä.
Ole yhteydessä, niin sovimme sopivan ajan.

Konehuoneessa

